

Prima Pagină > Accesul la justiție care nu se încadrează în domeniul de aplicare al EIM, IPPC/DEI, accesul la informații și DRM

Accesul la justiție care nu se încadrează în domeniul de aplicare al EIM, IPPC/DEI, accesul la informații și DRM

1.1. Decizii, acte sau omisiuni referitoare la activități specifice care se încadrează în domeniul de aplicare al legislației UE privind protecția mediului, dar care nu se încadrează în domeniul de aplicare al Directivelor EIM și DIE [EIM (evaluarea impactului asupra mediului), DIE (Directiva privind emisiile industriale)]

La nivel național, sunt reglementate alte activități specifice care nu sunt reglementate de directiva EIA și IED, precum:

- OUG 57, din 20 iunie 2007, reglementează regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei, transpunând Directiva 79/409 / CEE (Directiva păsări) și Directiva 92/43 / CEE (Directiva Habitate);
- Legea privind protecția apelor nr. 107/1996, modificată de mai multe ori;
- OUG 195/2005 privind protecția mediului;
- OUG 43/2007, privind introducerea pe piață a organismelor modificate genetic;
- OUG 202/2002, privind gestionarea integrată a zonei de coastă;
- Legea nr. 104/2011, privind calitatea aerului ambiant;
- Legea nr. 211/2011, republicată, privind regimul deșeurilor;
- Codul forestier, Legea 46/2008, republicată în Monitorul Oficial nr. 611, august 2015;
- Legea nr. 121/2019, privind evaluarea și gestionarea zgomotului ambiental;
- Legea nr. 59/2016 privind controlul asupra pericolelor de accidente majore în care sunt implicate substanțe periculoase care transpun Directiva Seveso.
- etc.

1) Care sunt normele statutare naționale aplicabile privind calitatea procesuală atât a persoanelor fizice, cât și a ONG-urilor care doresc să obțină: (a) un control administrativ și (b) introducerea unei căi de atac în justiție în fața unei instanțe naționale în ceea ce privește procedurile de adoptare a deciziei, a actului sau a omisiunii și conținutul acestuia (în special, condițiile care trebuie îndeplinite și termenele care se aplică pentru introducerea unei căi de atac)? Cât de eficient este nivelul de acces la instanțele naționale în lumina jurisprudenței CJUE și a oricărei jurisprudențe naționale conexe?

Normele legislative naționale aplicabile privind participarea la procedurile judiciare atât pentru persoane fizice, cât și pentru ONG-uri sunt aceleași din Legea administrativă nr. 554/2005 descrise mai sus la întrebările 1.4.1. și următoarele. Accesul la instanțele naționale este efectiv în România. Jurisprudența Curții Europene de Justiție va avea întotdeauna prioritate și se va bucura de o prezumție de interpretare autentică a dreptului UE.

2) Care este domeniul de aplicare al controlului administrativ (dacă este cazul) și al controlului judiciar (dacă este cazul)? Acoperă acesta atât legalitatea procedurală, cât și legalitatea pe fond?

Persoana al cărei drept recunoscut prin lege sau al cărui interes legitim este afectat printr-un act administrativ unilateral, nemulțumită de răspunsul primit la plângerea prealabilă sau care nu a primit niciun răspuns în termenul prevăzut[1] (30 de zile) poate sesiza instanța de contencios administrativ competentă, pentru a solicita anularea totală sau parțială a actului, repararea prejudiciului cauzat și eventual, repararea daunelor morale. De asemenea, persoana care se consideră vătămată într-un drept sau un interes legitim dacă autoritatea nu a soluționat

problema în timpul specificat de lege sau dacă autoritatea a refuzat să efectueze o anumită operațiune administrativă necesară exercitării sau protecției drepturilor persoanei sau a intereselor legitime pot depune o cerere de chemare în judecată la instanța de judecată competentă. Motivele invocate în cererea de anulare a actului (adresată instanței) nu se limitează la cele invocate de plângerea prealabilă administrativă.

3) Înainte de introducerea unei acțiuni în justiție, există o cerință de epuizare a tuturor căilor de atac administrative înainte de recurgerea la procedurile de atac judiciar?

Plângerea prealabilă reglementată de art. 7 din Legea nr. 554/2004 este obligatorie. Aceasta etapă trebuie parcursă înainte de a recurge la un control judiciar. Înainte de a se adresa instanței de contencios administrativ competente, persoana care este considerată vătămată în dreptul său sau într-un interes legitim printr-un act administrativ individual adresat acestuia trebuie să se adreseze autorității publice emitente sau autorității ierarhice superioare, dacă există.

Cu toate acestea, există și excepții, în cazul acțiunilor introduse de Prefect, Avocatul Poporului, Ministerul Public, Agenția Națională a Funcționarilor Publici, de cele referitoare la solicitarea persoanelor vătămate prin ordonanțe sau prevederi ale ordonanțelor sau a acțiunilor îndreptate împotriva actelor administrative care nu pot fi revocate deoarece au intrat deja în circuitul civil, au produs efecte juridice, precum și cazurile de la art. 2, alin 2, Legea 554/2004 (în cazul refuzului nejustificat de soluționare a unei cereri cu privire la un drept sau interes legitim sau, după caz, nesoluționarea solicitării în termenul legal) și art. 4 (când legalitatea unui act administrativ individual (fără a lua în considerare data emiterii) este invocată ca excepție din oficiu sau la cererea unei părți într-un proces în fața instanței) plângerea administrativă nu este obligatorie. O analiză mai detaliată poate fi văzută la punctele 1.3.1 și 1.7.1.

4) Pentru a avea calitate procesuală în fața instanțelor naționale, este necesară participarea la etapa de consultare publică a procedurii administrative - formularea de observații, participarea la audieri etc.?

În România, participarea la faza de consultare publică nu este o condiție ce trebuie îndeplinită pentru a putea sesiza instanța.

5) Există anumite temeuri/argumente excluse din faza controlului judiciar?

Dacă o persoană nu este mulțumită de răspunsul autorității administrative sau autoritatea nu a dat un răspuns la plângerea prealabilă în perioadele de timp prevăzute de lege, precum și în cazul unui refuz (detaliat la articolul 7, Legea 554 / 2004, persoana vătămată poate depune o plângere la Tribunal sau la Curtea de Apel (în baza jurisdicției descrise în art. 10, Legea 554/2004. Litigiul va fi judecat în ședința publică. Răspunsul la plângere (prezentat de pârât) este obligatoriu și va fi comunicat reclamantului cu cel puțin 15 zile înainte de primul termen al judecării. Deciziile instanței sunt redactate și motivate în termen de 30 de zile de la pronunțare. Dacă obiectul plângerii este un act administrativ unilateral, instanța care soluționează plângerea poate:

- anula integral sau parțial actul administrativ
- obliga autoritatea publică să emită un act administrativ
- să emită un alt document ori să efectueze o anumită operațiune administrativă

Soluționând litigiul, instanța va stabili și daunele materiale sau morale.

Atunci când obiectul acțiunii în contencios administrativ este un contract administrativ, instanța poate:

- dispune anularea acestuia, în tot sau în parte;
- obliga autoritatea publică să încheie contractul la care are dreptul solicitantul;
- solicita uneia dintre părți să îndeplinească o anumită obligație;
- suplini consimțământului unei părți atunci când interesul public solicită acest lucru;
- obliga la plata despăgubirilor pentru daunele materiale și morale.

Hotărârea pronunțată în primă instanță poate fi atacată cu recurs în termen de 15 zile de la comunicare. Recursul suspendă executarea și este judecat în regim de urgență. Dacă recursul a fost admis, instanța de apel, anulând sentința, va judeca din nou litigiul. Atunci când hotărârea primei instanțe a fost pronunțată fără a judeca fondul sau dacă hotărârea a fost pronunțată în absența părții care nu a fost legal citată atât în administrarea probelor, cât și în dezbaterile fondului, cauza va fi trimisă din nou la prima instanță pentru rejudecare. Dacă hotărârea în primă instanță a fost pronunțată în situația în care partea nu a fost legal citată pentru administrarea probelor, dar a fost

legal citată în dezbaterile fondului, instanța de apel, anulând sentința, va rejudeca fondul. Conform art. 25 din Legea nr. 278/2013 și, de asemenea, conform Legii 554/2004 privind dreptul administrativ, instanța va revizui fondul, precum și etapele procedurale, deciziile, actele sau omisiunile care fac obiectul procedurii de consultare publică.

6) Corect, echitabil – cum se aplică aceste principii în jurisdicția națională?

Nu există reguli speciale în această chestiune, deci se vor aplica regulile generale.

Conform art. 8 Cod procedură civilă, în materie civilă părților li se garantează exercitarea drepturilor procedurale în mod egal și fără discriminare.

Dreptul egalității în procedura civilă este un drept fundamental, fiind o aplicare a unui drept fundamental din Constituție (art. 16, alin. (1), principiul egalității în fața legii și a autorităților publice, și art. 124, alin. (2) care afirmă că justiția este unică, imparțială și egală pentru toată lumea și o garanție a unui proces echitabil.

Conform art. 7 alin. (1) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, toți oamenii sunt egali în fața legii, fără privilegii și fără discriminare și, conform aceluiași articol alin (2), justiție se face în mod egal pentru toată lumea, fără discriminare de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, orientare sexuală, opinie, apartenență politică, bogăție, origini sau condiție socială sau orice alte criterii discriminatorii. De asemenea, art. 2 din aceeași lege (304/2004) prevede că Justiția îndeplinită de judecători în numele legii este unică, imparțială și egală pentru toți.

Egalitatea părților într-o chestiune civilă înseamnă că părțile au dreptul de a fi judecate de aceleași organe ale puterii judiciare după aceleași reguli procesuale, beneficiind de aceleași drepturi procesuale în litigiul specific care este supus judecării, care în esență înseamnă că, în situații identice, părțile nu pot fi tratate diferit.

Existența unor instanțe specializate sau drepturi procedurale specifice diferite în unele chestiuni nu sunt contrare acestui principiu, deoarece acele instanțe specifice soluționează toate litigiile care intră sub incidența specializării instanțelor, eliminând orice discriminare, iar regulile procedurale speciale vor fi aplicate oricărei părți care face parte dintr-un litigiu supus regulilor derogatorii respective. Diferența de tratament a părților ar putea deveni discriminatorie numai dacă se creează distincții în situații analoage sau comparabile, fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă.

În jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului a fost consacrată egalitatea armelor, ceea ce înseamnă tratament egal al părților pe parcursul procedurii în fața unei instanțe, fără ca una dintre ele să fie favorizată față de cealaltă. De asemenea, art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul la un proces echitabil, conform paragrafului 1 „În stabilirea drepturilor și obligațiilor sale civile sau a oricărei acuzații penale împotriva sa, toată lumea are dreptul la o audiere echitabilă și publică într-un termen rezonabil de către un tribunal independent și imparțial înființat prin lege. Judecata va fi pronunțată public, însă presa și publicul pot fi excluse de tot sau parțial din cadrul participării la proces în interesul moralității, ordinii publice sau securității naționale într-o societate democratică, în care interesele minorilor sau protecția vieții private a părților solicită acest lucru sau în măsura strict necesară în opinia instanței în circumstanțe speciale în care publicitatea ar aduce atingere intereselor justiției”. Alineatul 2 al aceluiași articol prevede că oricine este acuzat de o infracțiune va fi considerat nevinovat până când va fi dovedit vinovat conform legii. La alineatul 3 art. 6 CEDO, există câteva drepturi minime care trebuie respectate cu privire la o persoană acuzată de o infracțiune.

Astfel, actele procedurale pentru care legea impune obligația de comunicare sunt comunicate tuturor părților. Ar fi încălcat principiul egalității armelor, de exemplu, atunci când instanța ar comunica doar unuia dintre părți cererea de chemare în judecată. Același principiu nu ar fi luat în considerare dacă, în probarea sau, după caz, în combaterea aceleiași teze, instanța ar aproba proba cu martori numai uneia dintre părți, respingând-o pentru partea adversă.

Desigur, chiar dacă nu este stipulat în mod expres, principiul egalității armelor este un principiu implicit al dreptului penal. Într-o cauză penală, indiferent de părțile implicate, acestea au parte de aceleași organe judiciare, stabilite în mod explicit în conformitate cu aceleași norme procedurale prevăzute de Codul de procedură penală sau de legi speciale. Stabilirea unei jurisdicții personale sau a unor proceduri abreviate în caz de recunoaștere a vinovăției nu este incompatibilă cu principiul egalității.

7) Cum este transpusă noțiunea de „rapid” în legislația națională?

Nu există prevederi speciale cu privire la această chestiune. Regulile generale care se vor aplica provin din codul de procedură civilă, dar sunt norme de recomandare, care nu obligă instanța:

- Ordonanța președințială în materie civilă trebuie judecată de urgență. Decizia trebuie pronunțată după 24 de ore și redactată în termen de 48 de ore de la pronunțarea Deciziei
- în instanța administrativă, măsura suspendării trebuie judecată de urgență. Art. 14 din Legea nr. 554/2004 stabilește o procedură urgentă de punere în executare, derogând de la reglementările procedurale generale din procedura civilă care necesită mai mult timp pentru litigiul să primească termen în instanță.

Codul de procedură civilă oferă alte reglementări, care sunt aplicabile și instanțelor administrative: după finalizarea cercetării judecătorești (nu este prevăzut un termen limită, dar la prima ședință instanța și părțile vor estima termenul limită pentru luarea unei decizii), pronunțarea poate fi întârziată cu până la 15 zile, de mai multe ori. Nu există nicio reglementare cu privire la câte ori instanța poate amâna pronunțarea deciziei. Decizia scrisă trebuie comunicată părților în termen de 30 de zile. În cazuri justificate în mod corespunzător, acest termen poate fi prelungit de două ori cu 30 de zile de fiecare dată. Judecătorii pot fi sancționați disciplinar pentru depășirea acestui termen. Cu toate acestea, în practică comunicarea deciziei scrise durează de obicei mai mult de 30 de zile și uneori mai mult de 90 de zile.

8) Este disponibilă o ordonanță președințială? În caz afirmativ, care sunt cerințele de procedură pentru a fi eligibil? Există norme speciale aplicabile fiecărui sector în afară de dispozițiile generale de drept intern?

Nu există reguli speciale. Principala regulă este că nu există niciun efect suspensiv în niciun caz. În toate cazurile, instanței trebuie să i se solicite o astfel de măsură. Efectele actului vor fi suspendate numai în cazul în care instanța de judecată admite această măsură. Contestația împotriva deciziei instanței de acordare a măsurii de suspendare nu va suspenda executarea acestei decizii.

În procedurile de expropriere, decizia administrativă este executată imediat. Dreptul de proprietate este transferat de la proprietarul privat către stat printr-un act administrativ unilateral imediat după ce banii oferiți de expropriator sunt expediați într-un cont bancar (proprietarul privat poate primi banii numai dacă nu acționează legal împotriva expropriatorului pentru a cere mai mulți bani). O măsură preventivă cu scopul de a suspenda acest transfer este inadmisibilă în conformitate cu Legea privind exproprierea nr. 255/2010.

Alte acte administrative produc, de asemenea, efecte, indiferent de o acțiune în anulare în instanță. Singurul efect suspensiv este oferit de către instanța ca o măsură extraordinară.

Măsurile provizorii (suspendarea actului) sunt posibile atât în procedurile administrative cât și în procedurile civile.

În procedurile administrative, măsura preventivă se referă doar la suspendarea efectelor unui act administrativ unilateral.

În procedurile civile, instanța poate acorda o măsură provizorie pentru a asigura protecția unui drept, pentru a preveni un prejudiciu iminent și pentru a înlătura obstacolele din executarea unei hotărâri judecătorești. Ordonanța este dată numai în situații urgente și numai pentru o perioadă limitată.

Potrivit articolului 14 din Legea 554/2004 privind procedura contenciosului administrativ, se poate solicita această măsură preventivă imediată după depunerea plângerii prealabile la autoritatea publică care a emis actul, înainte de a înainta instanței cererea de anulare a actului.

Potrivit articolului 15 din Legea 554/2004 privind procedura instanței de contencios administrativ, poate fi solicitată, de asemenea, o măsură preventivă împreună cu cererea de anulare sau printr-o cerere separată care poate fi depusă până când prima instanță a ajuns la o decizie privind anularea actului.

Pentru a fi acordată, trebuie dovedit un caz bine justificat și că, fără această măsură în, s-ar fi produce un prejudiciu iminent.

În procedura civilă, măsura provizorie este acordată în cazuri urgente și pentru o perioadă limitată, așa cum este descris mai sus.

9) Care sunt normele privind costurile aferente introducerii unei căi de atac privind accesul la justiție în aceste domenii? Care sunt posibilele consecințe ale pierderii unui proces în fața instanței? Care sunt garanțiile împotriva cheltuielilor de judecată prohibitive și acestea includ o trimitere legală expresă la o cerință conform căreia cheltuielile de judecată nu ar trebui să fie prohibitive?

Nu există reguli speciale în această chestiune. Se vor aplica regulile generale.

Categoriile de costuri sunt:

- Taxele instanței
- Onorariul avocatului
- Onorariul expertului judiciar
- Costurile celeilalte părți, în conformitate cu principiul „pierzătorul plătește”

Taxele instanțelor sunt reglementate prin Ordonanța guvernamentală de urgență nr. 80/2013.

Taxa pentru instanța administrativă variază aproximativ între 10,35 euro (50 lei) și 62 euro (300 lei). În acest moment în România 1 Euro este egal cu 4,84 lei.

Taxele pentru instanța civilă sunt stabilite în funcție de valoarea cazului. Există mai multe criterii date de anumite valori stabilite de lege.

- dacă valoarea cauzei scade sub 103 euro (500 lei), taxa de judecată este de 8%, dar nu mai puțin de 4 euro (20 lei)
- dacă valoarea cauzei se încadrează între 103,72 (501 lei) eur și 1035 eur (5000 lei), taxa instanței este de 8,28 EUR (40 lei) plus 7% pentru suma mai mare de 103 eur (500 lei);
- dacă se încadrează între 1035 eur (5000 lei) și 5175,05 eur (25000 lei), taxa instanței este de 73,49 eur (355 lei) plus 5% pentru suma mai mare de 1035 eur (5000 lei);
- dacă se încadrează între 5175,45 eur (25001 lei) și 10.350,48 eur (50000 lei), taxa instanței este de 280 eur (1355 lei) plus 3% pentru suma mai mare de 5174,94 eur (25000 lei);
- dacă se încadrează între 10350,08 eur (50001 lei) și 51757,57 eur (250000 lei) taxa instanței este de 435,80 eur (2105 lei) plus 2% pentru suma mai mare de 10348,68 eur (50000 lei);
- mai mare de 5174,34 eur (250000 lei) - 1263,66 eur (6105 lei) plus 1% pentru suma mai mare de 51746,94 eur (250000 lei).

Taxa pentru Apel (gradul II) de jurisdicție este jumătate din taxa la prima instanță, dar nu mai puțin de 4,14 eur (20 lei):

Taxa pentru recurs ca grad al treilea de jurisdicție este de 20,70 eur (100 lei) pentru motivele de casare reglementate în art 488 alin 1 puncte 1-7 din noul Cod de procedură civilă. Dacă motivele sunt referitoare la aplicarea legii de fond în cazurile care pot fi evaluate în bani, taxa judiciară a instanței este de 50% din suma plătită în prima instanță, dar nu mai puțin de 20,70 eur (100 lei). Pentru cazurile care nu pot fi evaluate în bani, taxa instanței este de 20,70 eur (100 lei).

În cazul în care Apelul este formulat împotriva unei decizii a instanței cu privire la:

- suspendarea procesului de judecată, taxa este de 4,14 eur (20 lei)
- anularea procesului, deoarece onorariul instanței nu a fost achitat sau alte cazuri în care nu a fost judecat cazul, onorariul instanței este de 10,35 eur (50 lei).

Nu există niciun criteriu pentru a estima onorariul expertului sau avocatului. Onorariul pentru un expert în litigii de mediu în general este de aproximativ 2000 euro (9,673,61 lei), iar o taxă pentru un avocat care nu lucrează pentru ONG-uri de mediu, a fost de cel puțin 1000 euro (4,836,81 lei).

Foarte puțini avocați lucrează în ONG-uri, astfel încât accesul la avocați este foarte dificil.

Taxa de aplicat unei măsuri provizorii în instanță civilă este de 4,14 euro (20 lei), dacă nu poate fi evaluabilă în bani. Dacă este evaluabilă în bani, taxa este de 11 euro dacă valoarea este stabilită sub 413,97 eur (2000 lei) și 41,40 eur (200 lei) dacă valoarea stabilită este mai mare de 413,97 eur (2000 lei). Nu este necesar un depozit.

Taxa pentru suspendarea unui act administrativ în instanța administrativă nu este menționată, prin urmare ar

trebui să se aplice art. 27 care se referă la orice alte cauze care nu pot fi evaluate în bani. Pentru astfel de cazuri, onorariul instanței este de 4,14 euro (20 lei).

Principiul conform căruia partea care a căzut în pretenții suportă cheltuielile de judecată ale celeilalte părți, se aplică de fiecare dată când cealaltă parte solicită costurile pe care a trebuit să le suporte în timpul procesului. Dacă cealaltă parte nu solicită astfel de costuri, principiul nu se va aplica. Instanța ar putea, de asemenea, să compenseze cheltuielile dacă doar o parte din cererea a fost admisă, iar restul a fost respinsă. În acest caz, instanța ar putea compensa cheltuielile, astfel încât una dintre părți va plăti partea rămasă sau nimic în cazul în care întreaga sumă ar compensa. Nu există o reglementare specială privind modul în care judecătorul ar trebui să repartizeze costurile. Judecătorul ar putea aprecia conform propriei sale înțelegeri individuale dacă costurile solicitate de către parte sunt echitabile sau nu. Cu toate acestea, judecătorul nu este în măsură să permită costurilor să fie mai mari decât sumele dovedite cu documente fiscale.

Există câteva excepții de la plata taxei judiciare conform art 29 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013, dar niciuna dintre ele nu se referă la cazuri de mediu.

De asemenea, art. 30 stipulează că sunt exceptate de la taxa judiciară acțiunile și cererile, inclusiv căile de atac formulate, conform legii, de Senat, Camera Deputaților, Președinția României, Guvernul României, Curtea Constituțională, Curtea de conturi, Consiliul legislativ, Avocatul Poporului, Ministerul Public și Ministerul Finanțelor Publice, indiferent de obiectul acestora, precum și cele formulate de alte instituții publice, indiferent de calitatea lor procedurală, atunci când au ca obiect venituri publice .

Pentru a oferi acces la justiție oricărei persoane care se află în situația de a adresa o chestiune unei instanțe de justiție, chiar și acelor persoane care nu au posibilitatea financiară de a plăti taxa judiciară, OUG nr. 51/2008 oferă posibilitatea celor care au nevoie de acesta de a primi un ajutor public judiciar, care este în esență o formă de asistență acordată de Guvern, cu scopul de a asigura dreptul la un proces echitabil și o garanție a accesului egal la justiție. Această asistență poate fi obținută în litigii privind cazurile civile, comerciale, administrative, de asigurări publice și de muncă, precum și orice alte cazuri, cu excepția celor penale. Poate solicita acordarea de ajutor public judiciar, în condițiile prezentei ordonanțe de urgență, orice persoană, în situația în care nu poate face față costurilor unui proces sau a costurilor pentru obținerea de consultări juridice pentru a apăra un drept legitim sau un interes în justiție fără a pune în pericol întreținerea familiei sale sau a acestuia.

Ajutorul judiciar public a fost descris în mare parte în secțiunile 1.6.1.1 și 1.7.3.3, astfel încât, pentru a nu suprasatura acest capitol am menționat mai sus locul unde aceste chestiuni au fost tratate pe larg.

1.2. Decizii, acte sau omisiuni privind procedurile administrative care trebuie urmate pentru respectarea legislației naționale de punere în aplicare a Directivei 2001/42/CE privind evaluarea strategică de mediu (SEA)[2]

Directiva SEA 2001/42 / CE a fost transpusă în legislația națională prin Hotărârea Guvernului (HG) nr. 1076/2004. Această Hotărâre stabilește procedura de realizare a evaluării de mediu, aplicată în scopul emiterii avizului de mediu necesar adoptării planurilor și programelor care pot avea efecte semnificative asupra mediului. Hotărârea definește, de asemenea, rolul autorității competente pentru protecția mediului, cerințele părților interesate și procedura de participare publică.

Decizia de control, precum și permisul SEA pot fi atacate în instanță în conformitate cu procedura generală reglementată pentru toate actele administrative:

Plângerea prealabilă trebuie depusă în 30 de zile de când conținutul deciziei administrative de mediu a fost cunoscut de publicul interesat. Plângerea poate fi depusă și mai târziu de 30 de zile din motive justificate, dar nu mai târziu de 6 luni de la data la care publicul a luat cunoștință de conținutul acesteia (art. 7 din Legea nr. 554/2004 privind dreptul administrativ procesual).

Art. 10, Legea nr. 554/2004, conține regulile privind instanța competentă.

Deci, dacă litigiile privind actele administrative:

- emise sau încheiate de autoritățile publice locale și județene, precum și cele referitoare la impozite și taxe,

contribuții, datorii vamale, precum și accesoriile acestora de până la 500.000 lei (102.939 eur) vor fi soluționate de tribunale, și

- cele referitoare la actele administrative emise sau încheiate de autoritățile publice centrale, precum și cele referitoare la impozite și taxe, contribuții, datorii vamale, precum și accesoriile acestora cu valori mai mari de 500.000 lei vor fi soluționate de curțile de apel.

Recursul declarat împotriva unei sentințe de judecată va fi soluționat de instanța superioară, deci dacă o decizie este dată de tribunal, recursul va fi soluționat de către curtea de apel și, dacă prima decizie este dată de curtea de apel, va fi soluționat de Înalta Curte de Casație și Justiție.

Conform prevederilor HG 1076/2004, potențialele efecte semnificative asupra mediului care pot apărea prin implementarea planului sau programului trebuie identificate, descrise și evaluate.

Evaluarea de mediu se efectuează în timpul pregătirii planului sau programului și se finalizează înainte de adoptarea acestuia sau de depunerea acestuia în procedura legislativă. Această procedură are 3 etape[3]:

- faza de screening a planului / programului (etapa de încadrare) în procedura de evaluare a mediului;
- faza de scoping a planului / programului proiectului (etapa de definire a domeniului) și redactarea raportului de mediu;
- și stadiul analizei calității raportului și a luării deciziilor.

Aceste etape prevăd finalizarea mai multor pași, inclusiv consultarea publicului și a autorităților interesate de efectele implementării planurilor / programelor, luând în considerare raportul de mediu și rezultatele acestor consultări în procesul decizional și asigurarea informând despre decizia luată.

Evaluarea de mediu este o procedură care implică nu numai întocmirea raportului de mediu, ci și un proces de consultare, în cadrul căruia atât publicul, cât și autoritățile cu responsabilități în domeniul protecției mediului își pot exprima opiniile și sugestiile.

Această definiție stabilește în mod clar că procesul de consultare este o parte inseparabilă a evaluării. În plus, rezultatele consultării trebuie luate în considerare în procesul decizional. Acest lucru subliniază importanța consultării în procesul de evaluare a mediului.

1) Care sunt normele statutare naționale aplicabile privind calitatea procesuală atât a persoanelor fizice, cât și a ONG-urilor care doresc să obțină: (a) un control administrativ și (b) introducerea unei căi de atac în justiție în fața unei instanțe naționale în ceea ce privește procedurile de adoptare a deciziei, a actului sau a omisiunii (în special, condițiile care trebuie îndeplinite și termenul care se aplică pentru introducerea unei căi de atac)? Cât de eficient este nivelul de acces la instanțele naționale în lumina jurisprudenței CJUE și a oricărei jurisprudențe naționale conexe?

Regulile privind participarea la procedurile judiciare atât pentru persoane fizice, cât și pentru ONG-uri sunt aceleași ca cele descrise mai sus la întrebările 1.4.1 și următoarele.

Conform dreptului contencios administrativ, art. 2 lit. a, r și s din [Legea nr. 554/2004](#), ONG-urile sunt considerate „organisme sociale” care pot contesta actele administrative (care include actele administrative de mediu) bazat pe „interesul public legitim”, dacă protecția mediului este un obiectiv inclus în statutul ONG-urilor.

Interesul public legitim este definit ca interesul privind „ordinea de drept și democrația constituțională, garantarea drepturilor, libertăților și îndatoririlor fundamentale ale cetățenilor, satisfacerea nevoilor comunității, realizarea jurisdicției autorităților publice”.

Cu toate acestea, individul, potrivit art. 2 lit. a și art. 8 alin. 2, poate invoca interesul public legitim numai ulterior interesului legitim privat.

Aceasta este dispoziția generală, cu toate acestea, art. 5 din EGO 195/2005 derogă de la dispoziția generală, stabilind posibilitatea oricărei persoane de a se adresa, direct sau prin organizații de protecție a mediului, autorităților administrative și / sau judiciare, în materie. a problemelor de mediu indiferent dacă a avut loc sau nu o vătămare.

O decizie importantă în această chestiune a fost dată de către Înalta Curte de Casație și Justiție, decizia nr. 8/2020.

Această instanță a stabilit că în interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 1 alin. (1), art. 2 alin. (1) lit. a), r) și s) și art. 8 alin. (11) și (12) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004 că, pentru a exercita controlul legalității asupra actelor administrative la cererea asociațiilor, în calitate de organisme sociale interesate, invocarea interesului public legitim trebuie să fie subsidiară invocării unui interes privat legitim, acesta din urmă rezultând din legătura directă între actul administrativ supus legalității în mod direct și scopurile asociației, conform statutului.

Această decizie oferă posibilitatea ca fiecare ONG care are un scop (stabilit în statutul său) în același domeniu cu actul administrativ menționat să conteste actul administrativ. (în cazul nostru, protecția mediului).

Decizia etapei de încadrare, precum și permisul SEA pot fi atacate în instanță conform procedurii generale (legea nr. 554/2004), deoarece acestea sunt considerate acte administrative.

Prin hotărârea pronunțată în cauza 314/85, Photo Frost, Curtea de Justiție a reiterat principiul potrivit căruia este exclusiv competentă a se pronunța asupra valabilității actelor instituțiilor UE, în conformitate cu necesitatea unei aplicări uniforme a legislației europene, o cerință care este deosebit de importantă atunci când se pune în discuție validitatea unui act UE. Astfel, jurisprudența Curții Europene de Justiție va avea întotdeauna prioritate și se va bucura de o prezumție de interpretare autentică a dreptului UE[4].

2) Care este domeniul de aplicare al controlului administrativ (dacă este cazul) și al controlului judiciar (dacă este cazul)? Acoperă acesta atât legalitatea procedurală, cât și legalitatea pe fond?

Nu există prevederi speciale cu privire la această chestiune, deci se vor aplica regulile generale. Acestea sunt descrise la punctul 1.3.1 și 1.3.2.

3) Înainte de introducerea unei acțiuni în justiție, există o cerință de epuizare a tuturor căilor de atac administrative înainte de recurgerea la procedurile de atac judiciare?

Există o cerință de epuizare a procedurilor de control administrativ înainte de recurgerea la controlul judiciar. Regulile administrative generale din Legea nr. 554/2004 sunt aplicabile, așa cum au fost descrise mai sus la punctul 2.1.3, 1.3.1 și 1.8.3.8.

4) Pentru a avea calitate procesuală în fața instanțelor naționale, este necesară participarea la etapa de consultare publică a procedurii administrative – formularea de observații, participarea la audieri etc.?

În România, participarea la faza de consultare publică nu este o condiție pentru a putea participa în procedura judiciară în fața instanțelor.

5) Este disponibilă o ordonanță președințială? În caz afirmativ, care sunt cerințele de procedură pentru a fi eligibil? Există norme speciale aplicabile fiecărui sector în afară de dispozițiile generale de drept intern?

În ceea ce privește transpunerea Directivei SEA, nu există reguli speciale în acest sens. Se aplică reguli administrative generale. A se vedea răspunsul de mai sus la întrebările 1.7.2 și 2.1.8.

6) Care sunt normele privind costurile aferente introducerii unei căi de atac privind accesul la justiție în aceste domenii? Care sunt posibilele consecințe ale pierderii unui proces în fața instanței? Care sunt garanțiile împotriva cheltuielilor de judecată prohibitive și acestea includ o trimitere legală expresă la o cerință conform căreia cheltuielile de judecată nu ar trebui să fie prohibitive?

Costurile ce pot apărea din aducerea unui astfel de caz în fața instanțelor sunt descrise în OUG nr. 80/2013 80/2013. Acestea au fost detaliate la punctul 1.7.3 și 2.1.9.

1.3. Decizii, acte sau omisiuni privind procedurile administrative care trebuie urmate pentru respectarea cerințelor prevăzute la articolul 7 din Convenția de la Aarhus privind participarea publicului la planurile și programele care

nu fac obiectul procedurilor prevăzute în Directiva 2001/42/CE privind evaluarea strategică de mediu (SEA)[5]

1) Care sunt normele statutare naționale aplicabile privind calitatea procesuală atât a persoanelor fizice, cât și a ONG-urilor care doresc să obțină: (a) un control administrativ și (b) introducerea unei căi de atac în justiție în fața unei instanțe naționale în ceea ce privește procedurile de adoptare a deciziei, a actului sau a omisiunii (în special, condițiile care trebuie îndeplinite și termenele care se aplică pentru introducerea unei căi de atac)? Cât de eficient este nivelul de acces la instanțele naționale în lumina jurisprudenței CJUE și a oricărei jurisprudențe naționale conexe?

Normele legislative naționale aplicabile privind participarea la procedurile judiciare pentru persoane fizice, cât și pentru ONG-uri sunt aceleași din Legea administrativă nr. 554/2005 așa cum au fost descrise mai sus la întrebările 1.4.1 și următoarele.

În România, nu există o listă exhaustivă care să conțină toate planurile și programele care pot fi contestate sau nu. Acest lucru poate fi stabilit pe baza conținutului specific al planului. Dacă planul sau programul nu intră sub incidența SEA, acesta se încadrează în Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică în ceea ce privește procedura de consultare publică și alte legislații sectoriale. Astfel de acte administrative pot fi atacate conform dispozițiilor generale din Legea nr. 554/2004.

2) Care este domeniul de aplicare al controlului administrativ (dacă este cazul) și al controlului judiciar (dacă este cazul)? Acoperă acesta atât legalitatea procedurală, cât și legalitatea pe fond?

Nu există prevederi speciale cu privire la această chestiune, deci se vor aplica regulile generale. Acestea sunt descrise la punctul 1.3.1 și 1.3.2.

3) Înainte de introducerea unei acțiuni în justiție, există o cerință de epuizare a tuturor căilor de atac administrative înainte de recurgerea la procedurile de atac judiciare?

Există o cerință de epuizare a procedurilor de control administrativ înainte de recurgerea la controlul judiciar. Reguli administrative generale din Legea nr. 554/2004 se aplică, așa cum au fost descrise mai sus la punctul 2.1.3, 1.3.1 și 1.8.3.8.

4) Pentru a avea calitate procesuală în fața instanțelor naționale, este necesară participarea la etapa de consultare publică a procedurii administrative – formularea de observații, participarea la audieri etc.?

În România participarea la procedura consultării publice nu este o condiție pentru a putea ataca un act administrativ în fața instanțelor de judecată.

5) Este disponibilă o ordonanță președințială? În caz afirmativ, care sunt cerințele de procedură pentru a fi eligibil? Există norme speciale aplicabile fiecărui sector în afară de dispozițiile generale de drept intern?

Nu există prevederi speciale. Se aplică reguli administrative generale. A se vedea răspunsul de mai sus la întrebările 1.7.2 și 2.1.8.

6) Care sunt normele privind costurile aferente introducerii unei căi de atac privind accesul la justiție în aceste domenii? Care sunt posibilele consecințe ale pierderii unui proces în fața instanței? Care sunt garanțiile împotriva cheltuielilor de judecată prohibitive și acestea includ o trimitere legală expresă la o cerință conform căreia cheltuielile de judecată nu ar trebui să fie prohibitive?

Costurile care pot apărea din atacarea unui astfel de act în justiție în acest domeniu sunt descrise în OUG nr. 80/2013. Acestea au fost detaliate la punctul 1.7.3 și 2.1.9.

1.4. Decizii, acte sau omisiuni referitoare și la planuri și programe care trebuie pregătite în conformitate cu legislația UE privind protecția

mediului[6]

1) Care sunt normele statutare naționale aplicabile privind calitatea procesuală atât a persoanelor fizice, cât și a ONG-urilor care doresc să obțină: (a) un control administrativ și (b) introducerea unei căi de atac în justiție în fața unei instanțe naționale în ceea ce privește conținutul planului (în special, condițiile care trebuie îndeplinite și termenii care se aplică pentru introducerea unei căi de atac)? Cât de eficient este nivelul de acces la instanțele naționale în lumina jurisprudenței CJUE și a oricărei jurisprudențe naționale conexe?

Directiva SEA 2001/42/CE a fost transpusă în legislația națională prin Hotărârea Guvernului nr. 1076/2004. Planurile și programele care sunt cerute în mod *specific de legislația UE pentru a fi pregătite sunt adoptate prin legi* emise de Parlament sau prin acte administrative normative, cum ar fi deciziile guvernamentale sau ordinele ministerului, în funcție de importanța planurilor/programelor. Legile emise de Parlament nu pot fi contestate în instanță, însă pot fi atacate pe probleme de constituționalitate de către părțile dintr-un litigiu, de către Avocatul Poporului sau de către partidele politice din Parlament după adoptare sau de către președintele republicii în așteptarea promulgării.

Ordonanța guvernamentală poate fi contestată în instanță conform Legii nr. 554/2004 art 9 numai împreună cu o cerere de neconstituționalitate.

Celelalte acte administrative normative pot fi contestate în instanță conform dispozițiilor Legii nr. 554/2004.

Normele legislative naționale aplicabile privind participarea la procedurile judiciare atât pentru persoane fizice, cât și pentru ONG-uri sunt aceleași din Legea administrativă nr. 554/2005 așa cum au fost descrise mai sus la întrebările 1.4.1 și următoarele.

2) Forma în care este adoptat planul sau programul diferă în ceea ce privește calitatea procesuală (a se vedea și secțiunea 2.5 de mai jos)?

Nu există condiții diferite de *locus standi* în ceea ce privește adoptarea planului sau programului prin legislație, printr-o rezoluție individuală a unui organ legislativ sau printr-un singur act al unui organism administrativ etc. Regulile generale din legea nr. 554/2004 se aplică.

3) Care este domeniul de aplicare al controlului administrativ (dacă este cazul) și al controlului judiciar (dacă este cazul)? Acoperă acesta atât legalitatea procedurală, cât și legalitatea pe fond?

Nu există prevederi speciale cu privire la această chestiune, deci se vor aplica regulile generale. Acestea sunt descrise la punctele 1.3.1 și 1.3.2.

4) Înainte de introducerea unei acțiuni în justiție, există o cerință de epuizare a tuturor căilor de atac administrative înainte de recurgerea la procedurile de atac judiciare?

Există o cerință de epuizare a procedurilor de control administrativ înainte de recurgerea la controlul judiciar. Reguli administrative generale din Legea nr. 554/2004 se aplică, așa cum au fost descrise mai sus la punctul 2.1.3, 1.3.1 și 1.8.3.8.

5) Pentru a avea calitate procesuală în fața instanțelor naționale, este necesară participarea la etapa de consultare publică a procedurii administrative – formularea de observații, participarea la audieri etc.?

În România participarea la procedura consultării publice nu este o condiție pentru a putea ataca un act administrativ în fața instanțelor de judecată.

6) Există anumite temeuri/argumente excluse (neacceptate) din faza controlului judiciar?

Nu există prevederi speciale în această privință. Răspunsul este același din secțiunea 2.1.5.

7) Corect, echitabil – cum se aplică aceste principii în jurisdicția națională?

Nu există reguli speciale în această chestiune, deci se vor aplica regulile generale. Acestea sunt descrise la punctul 2.1.6.

8) Cum este transpusă noțiunea de „rapid” în legislația națională?

Nu există prevederi speciale cu privire la această chestiune. Regulile generale care se vor aplica provin din codul de procedură civilă. Acestea sunt descrise la punctul 2.1.7.

9) Este disponibilă o ordonanță președințială? În caz afirmativ, care sunt cerințele de procedură pentru a fi eligibil? Există norme speciale aplicabile fiecărui sector în afară de dispozițiile generale de drept intern?

Nu există prevederi speciale. Se aplică regulile administrative generale. A se vedea răspunsul de mai sus la întrebările 1.7.2 și 2.1.8.

10) Care sunt normele privind costurile aferente introducerii unei căi de atac privind accesul la justiție în aceste domenii? Care sunt posibilele consecințe ale pierderii unui proces în fața instanței? Care sunt garanțiile împotriva cheltuielilor de judecată prohibitive și acestea includ o trimitere legală expresă la o cerință conform căreia cheltuielile de judecată nu ar trebui să fie prohibitive?

Costurile care pot apărea prin aducerea unui astfel de caz privind accesul la justiție în fața unei instanței sunt descrise în OUG 80/2013. Acestea au fost detaliate la secțiunile 1.7.3. și 2.1.9

1.5. Regulamente de punere în aplicare și/sau instrumente normative obligatorii din punct de vedere juridic aplicabile în general utilizate pentru punerea în aplicare a legislației UE privind protecția mediului și a actelor de reglementare ale UE[7]

Legislația europeană poate fi transpusă în legislația națională prin diferite acte normative:

- Ordine de Ministru (pot fi contestate conform dispozițiilor legii nr. 554/2004 descrise în capitolul 1.4, 1.8.1)
- Hotărâri de Guvern (pot fi contestate conform dispozițiilor legii nr. 554/2004 descrise în capitolul 1.4, 1.8.1)
- Ordonanțele de urgență ale Guvernului (pot fi contestate conform art. 9 Legea nr. 554/2004). Persoana vătămată într-un drept sau într-un interes legitim prin ordonanțe sau dispoziții de ordonanțe poate introduce o acțiune în instanța administrativă, însoțită de excepția de neconstituționalitate, dacă obiectul principal nu este constatarea neconstituționalității ordonanței sau a unei dispoziții din ordonanță.
- Legile (pot fi contestate prin invocarea excepției de neconstituționalitate în fața instanței de judecată sau curtea de arbitraj comercial, de către părțile unui litigiu în care ar trebui aplicate dispozițiile din lege banuite a fi neconstituționale, sau direct de către Avocatul Poporului. Părțile nu pot invoca direct problema de neconstituționalitate la Curtea Constituțională a României, aceasta primind excepția formulată de părți de la instanța în fața căreia aceasta a fost invocată. Curtea Constituțională decide, de asemenea, asupra constituționalității legilor, înainte de promulgarea lor, la sesizarea președintelui României, a unuia dintre președinții celor două Camere, a Guvernului, a Înaltei Curți de Casație. și Justiția, Avocatul Poporului, a cel puțin 50 de deputați sau a cel puțin 25 de senatori, precum și, din oficiu, la inițiativele de revizuire a Constituției.

De exemplu, constituirea siturilor Natura 2000 se face pentru SCI prin Ordinele Ministrului Mediului și SPA-urile prin Hotărâre de Guvern.

Orice decizie administrativă sau act de punere în aplicare a legislației UE de mediu poate fi un act administrativ normativ, contestabil în instanță, cu excepția legilor emise de Parlament.

1) Care sunt normele statutare naționale aplicabile privind calitatea procesuală atât a persoanelor fizice, cât și a ONG-urilor care doresc să obțină: (a) un control administrativ și (b) introducerea unei căi de atac în justiție în fața unei instanțe naționale în ceea ce privește procedura de adoptare și conținutul deciziei, actului sau omisiunii actului de reglementare național (în special, condițiile care trebuie îndeplinite și termenele care se aplică pentru introducerea unei căi de atac)? Cât de eficient este nivelul de acces la instanțele naționale în lumina jurisprudenței CJUE și a oricărei jurisprudențe naționale conexe?

Prevederile legislative naționale aplicabile privind participarea în procedurile judiciare atât pentru persoane fizice, cât și pentru ONG-uri sunt aceleași din Legea administrativă nr. 554/2005 așa cum sunt descrise mai sus la întrebările 1.4.1 și următoarele.

2) Care este domeniul de aplicare al controlului administrativ (dacă este cazul) și al controlului judiciar (dacă este cazul)? Acoperă acesta atât legalitatea procedurală, cât și legalitatea pe fond?

Nu există prevederi speciale cu privire la această chestiune, deci se vor aplica regulile generale. Acestea sunt descrise la punctul 1.3.1 și 1.3.2.

3) Înainte de introducerea unei acțiuni în justiție, există o cerință de epuizare a tuturor căilor de atac administrative înainte de recurgerea la procedurile de atac judiciare?

Există o cerință de epuizare a procedurilor de control administrativ înainte de recurgerea la controlul judiciar. Reguli administrative generale din Legea nr. 554/2004 se aplică, așa cum au fost descrise mai sus la punctul 2.1.3, 1.3.1 și 1.8.3.8.

4) Pentru a avea calitate procesuală în fața instanțelor naționale, este necesară participarea la etapa de consultare publică a procedurii administrative – formularea de observații, participarea la audieri etc.?

În România, participarea la faza de consultare publică nu este o condiție pentru a fi în fața instanțelor.

5) Este disponibilă o ordonanță președințială? În caz afirmativ, care sunt cerințele de procedură pentru a fi eligibil? Există norme speciale aplicabile fiecărui sector în afară de dispozițiile generale de drept intern?

Nu există prevederi speciale. Se aplică regulile administrative generale. A se vedea răspunsul de mai sus la întrebările 1.7.2 și 2.1.8.

6) Care sunt normele privind costurile aferente introducerii unei căi de atac privind accesul la justiție în aceste domenii? Care sunt posibilele consecințe ale pierderii unui proces în fața instanței? Care sunt garanțiile împotriva cheltuielilor de judecată prohibitive și acestea includ o trimitere legală expresă la o cerință conform căreia cheltuielile de judecată nu ar trebui să fie prohibitive?

Costul ce pot fi generate într-un astfel de litigiu sunt descrise de OUG 80/2013. Acestea au fost detaliate la punctul 1.7.3 și 2.1.9.

7) Este posibilă introducerea unei acțiuni în justiție în fața unei instanțe naționale cu privire la orice act de reglementare al UE în ceea ce privește o trimitere în materie de validitate în conformitate cu articolul 267 din TFUE și, în caz afirmativ, în ce mod[8]?

Instanțele naționale pot solicita Curții Europene de Justiție o hotărâre preliminară.

În ceea ce privește hotărârea preliminară, legislația noastră nu este foarte extinsă. Înalta Curte de Casație și Justiție a dat câteva instrucțiuni în această privință. Deci, Înalta Curte de Casație și Justiție prin Decizia nr. 2167/2016 a decis că o cerere la CJUE poate fi făcută numai atunci când într-un litigiu aflat pe rolul instanței se ridică problema validității interpretării sau a validității dreptului comunitar. Instanța națională va stabili relevanța dreptului comunitar pentru soluționarea litigiului și dacă este necesară o hotărâre preliminară. De asemenea, întrebarea ce poate fi adresată de instanța națională se referă exclusiv la probleme de interpretare, validitate sau aplicare a dreptului comunitar și nu la chestiuni legate de dreptul național sau de elemente particulare ale cauzei în fața instanței. Răspunsul Curții de Justiție nu ia forma unei opinii simple, ci a unei decizii motivate sau a unui ordin. Instanța națională este obligată de interpretarea dată la soluționarea litigiului în fața sa. Decizia Curții de Justiție este obligatorie și pentru celelalte instanțe naționale investite cu o problemă identică.

[1] Legea nr. 554/2004, art. 2, paragraf 1, lit. H.

[2] Directiva SEA se referă la planuri și programe. Acestea se încadrează, de asemenea, în domeniul de aplicare al articolului 7 și al articolului 9 alineatul (3) din Convenția de la Aarhus.

[3] HG 1076/2004, art. 3, paragraf 2

[4] "Priority of the EU legal order over national law", Razvan Horatiu Radu.

[5] A se vedea constatările în cauza [ACCC/C/2010/54](#) ca exemplu de plan care nu face obiectul unei evaluări strategice de mediu (SEA), dar care face obiectul cerințelor privind participarea publicului prevăzute la articolul 7 din Convenția de la Aarhus.

[6] Acestea se încadrează în domeniul de aplicare al articolului 7 și al articolului 9 alineatul (3) din Convenția de la Aarhus. A se vedea, de asemenea, jurisprudența relevantă a Curții de Justiție a Uniunii Europene, cum ar fi cauza C-237/97, *Janecek*, și cauze precum cauzele conexe C-128/09-C-131/09, *Boxus*, și cauza C-182/10, *Solvay*, astfel cum se menționează în Comunicarea C/2017/2616 a Comisiei privind accesul la justiție în materie de mediu.

[7] Astfel de acte se încadrează în domeniul de aplicare al articolului 8 și al articolului 9 alineatul (3) din Convenția de la Aarhus. Un exemplu de astfel de act se referă la decizia administrației naționale citată în cauza C-281/16, *Vereniging Hoekschewaards Landschap*, ECLI:EU:C:2017:774.

[8] Ca exemplu de astfel de trimitere preliminară, a se vedea cauza C-281/16, *Vereniging Hoekschewaards Landschap*, ECLI:EU:C:2017:774.

■ Ultima actualizare: 28/07/2021

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.